

KURJER ZAGŁĘBIA

Przegląd literatury politycznej, społecznej i literackiej. Wychodzi codziennie w godzinach rannych z wyjątkiem dni poświęconych.

PRZEDPŁATA „Kurjer Zagłębia” kosztuje w Sosnowcu z odnośnictwem rocznie mk. 1200, półrocznie 600 kwartalnie mk. 300, miesięcznie mk. 100. pocztę mk. 115. —

OGŁOSZENIA. Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce na I-ej stronie Mk 15 w tekście Mk 20 po tekście — reklamy Mk. 10 Zwykszne Mk 7,50 Drobne i Mk. 50 fen. — za wyraz, najmniej Mk 15. —

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ulica Dęblńska Nr 1

Adres dla depesz: „KURJER” — SOSNOWIEC

Administracja otwarta od 9 rano bez przerwy do 7 wiecz. Wniedziele i święta od 8 do 10 r.

W sprawach redakcyjnych Redaktor przyjmuje interesantów tylko od 11—3 w poł. i od 6—7 w

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują Kantory własne oraz Księgarnie w Zagłębiu, Tow. Akc. „Reklama Polska” w Warszawie i wszystkie Biura ogłoszeń w kraju i zagranicą.

Cena pojedynczego egzemplarza **mk. 5.00** (Na G. Śląsku **50 fen.**) **SOSNOWIEC** niedziela dnia 6 marca 1921 roku Nr. 52 Rok XV

TOWARZYSTWO AKCYJNE ALEKSANDER KANTOROWICZ I S-ka

W WARSZAWIE, Bielańska Nr. 18, telefon 258-14

adres telegraficzny „ALKASKA” Warszawa

poleca po cenach fabrycznych w markach polskich z dostawą w ciągu około 30 dni, wyroby przemysłu Belgijskiego:

I. Dla eróg żelaznych i kopalń oraz zakładów przemysłowych, węże gumowe wszelkich wymiarów i gatunków, węże parciane wytrzymałe na wysokie ciśnienia, pasy transmisyjne z sierści wielbłądziej i balata wentyle do maszyn, płyty uszczelniające z kauczuku i z azbestu.

II. Opony i kieszki samochodowe do samochodów OSOBOWYCH, do samochodów CIEŻAROWYCH, (opony pełne) udoskonalonych typów 1921-go roku o maksymalnej wytrzymałości. 1207

Wzory wyrobów powyższych są do obejrzenia w biurze Twa.

BIURO
TECHNICZNE

EDWARD GOŁĘBIKIER

BIURO
TECHNICZNE

Warszawa, Świętochowska 34 — telefon Nr. 145-38.

POLECA ZE SKŁADU:

WĘZE gumowe, tłoczone, spiralne, do pary oraz parowane (pożarowe) gumowe i kauczukowe wyroby, pakunki azbestowe grątkowane, konopne, bawełniane etc.

Azbest, „Klingerit” i „Moorit” 1175

Pasy skórzane i balata. Szkła wodowskazowe. Armaturę wodną i parową.

Dostawy dla kolei, kopalń cukrowni i fabryk

Sprzedaz po cenach hurtowych.

Sprzedaz po cenach hurtowych.

No. 1 otworzona
FABRYKA MYDŁA
w Sosnowcu przy ulicy Modrzejowskiej Nr. 28 pod firmą „DZWON”, poleca wyroby owoje szanownej klienteli po cenach konkurencyjnych gwarantując za dobroć towaru. Z poważaniem E. Michałski i S-ka

1226

Buty i Kamasje

robotnicze czarne i żółte różnych gatunków. Najlepsze źródło do nabycia. Większe partie na składzie.

Dom Handlowo-Przemysłowy

Adolf Henneberg i S-ka

Warszawa Traugutta Nr. 2 Tel. 117-56. 741

RINO-DINO

Dziś i dni następne

Śladem barbarzyńców.

Szpiegowska afra w 6 cz z wojny europejskiej w obrazie tym widzimy szpiegów rosyjskich i austriackich armji, oraz potyczki patroli.

Terror lewicy.

Dn. 21-go. Sekr. okręgowy z mężami zaufania Chrześ. Zw. Zaw. znowu upominał się na podstawie listu Min. Popłowskiego o sprawiedliwe przyjmowanie członków Chrz. Zw. Zaw. popierając tem, że fabryka przyjmuje pracowników nawet niewykwalifikowanych zbieranych na ulicy przez „gorliwych” komunistów i w lokalach się w ich ognie enperowców, pomijając pracowników fachowych, którzy we fabryce pracowali przed wojną, a tę jedną wadę mają, że nie chcą być pacholkami żydowski mi i sługami Moskwy bolszewickiej mają odwagę na leżeć do obozu chrześcijańskiego jako uświadomieni Polacy.

Małoduszny dyr. We solowski (enperowiec) za znaczyl, że Minister Pracy nic go nie obchodzi, tylko Minister Przemysłu, i musi liczyć się ze związkami lewicowymi. Gdy mu przedstawiono to, że to jest pomstą do nieba wołającą trzymać ludzi fachowych bez pracy i chleba, pracujących przed wojną we fabryce — licząc się zupełnie niesprawiedliwie z monopolizującym sobie pośrednictwo pracy dwoma związkami lewicowymi co potępia kategorycznie i Min. Popłowski — przyjął listę bezrobotnych i „obiecł” powodować się sprawiedliwością!

Dn. 1-go. III. dopiero zwołał zarządy obu związków i naturalnie delegacji jako opiekujący się robotnikami i obiecujący temu robotnikowi „wolność” przekonał, kategorycznie „uradzili” z dyrektorem „by nie zwracać uwagi na Chrz. Zw. Zaw. i członków ich do pracy nie przyjąć! To jest sprawiedliwość ze strony Zarządu fabryki to są robotnicy głoszący solidarność robotniczą. Co ma robić wobec tego robotnik który nie idąc na pasku lewicy wychowany i uświadomiony narodo chce pracować, chce żyć. Więc chcąc otrzymać pracę musi ulegać terrorowi bolszewickiemu i gnić w atmosferze żydowskiej?

Wobec tego robotnik chrześcijański, narodo u sposobiony, pragnący pracować dla siebie i społeczeństwa polskiego odwołuje się do opinii publicznej wobec takiej niesprawiedliwości i lekceważenia rozporządzeń Rządu, i przekonania narodo-katolickich.

Z Rady Miejskiej

Posiedzenie czwartkowe zaczęło się prawie zdwojgodzinnym opóźnieniem. Prawda, jak to „ojcowie miasta” coraz więcej okazują swą troskę o dobro ogółu swoich wyborców. Z racji tej załatwiono tylko 10 punktów porządku obrad. Przy otwarciu posiedzenia nowo wybrany przewodniczący Rady Miejskiej, dr. Zahorski złożył swoje podziękowanie Radzie a łaskawy i szlachetny wybrał się, że sprawozdanie jego

Jednocześnie wyraził uznanie za pracę i trudny swojemu poprzednikowi, r. Korzeniowskiemu prosiąc Radę o wyrażenie swego podziękowania przez powstanie, co też wszyscy zebrani uczynili. Przewodniczący następnie zawiadomił o przybyciu na posiedzenie nowego ławnika magistrackiego, p. J. Wolfa. Sekretarz Rady Miejskiej r. Barański odczytał szereg nadesłanych korespondencji. Późem przewodniczący odczytał nagły wniosek złożony przed dzisiejszym posiedzeniem przez magistrat, o wysłaniu delegatów ze Sosnowca na doroczny zjazd związku miast w Warszawie, mający się odbyć w dniu 15 kwietnia r. b. Magistrat od siebie delegował 2-ch przedstawicieli w osobie prezydenta T. Nierasęgo i ławnika decernenta T. Calunia. Radzie Miejskiej z pośród swego grona przysługujące prawo wysłania na ten zjazd 3 przedstawicieli. Kompromisowy wniosek większości konwentu senjorów w sprawie delegatów, z ramienia Rady Miejskiej przez zebranych nie został przyjęty. Wybór tych delegatów zabrał nadzwyczaj dużo czasu. Tarcia wywołane zostały przez klub P.P. S. T. zw. prawica chciała aby tamci P.P.S. zaskłili się swego kandydata, wobec tego że mają swego przedstawiciela w osobie członka magistrackiego p. Calunia. Lewica nie wchodziła w to, kogo i kto z jakiej partji jest reprezentowany w delegacji z ramienia magistratu i sądziła wyboru jednego przedstawiciela z grona radnych swego klubu. Wyboru delegatów radnych wreszcie dokonano przez ogólne formalne głosowanie. Do głosowania złożone zostały 2 listy, z których wybrano w rezultacie na delegatów rr. K. Jertę (P.P.S.) dr. A. Perelmanna (żydzi) i A. M. Michael (klub mieszczański).

Pierwszy punkt obrad załatwiono bez żadnych sporów, a mianowicie wybrano jednoosobnie na ławnika sądu pokoju na miejsce ustępującego p. St. Underzyckiego, p. J. Wrzesińskiego. W sprawie drugiego punktu uchwalono nie tworzyć osobnej komisji, mającej za zadanie ustalenie wzrostu kosztów i cen, celem wyrównania pensji urzędnikom i zarobków robotnikom miejskim. Nastąpiło to z tych względów, że już istniejące specjalne rządowe Komisia statystyczna, która ma także same zadanie i że bierze w niej udział przedstawiciel Magistratu. Zatem otrzymane dane w sprawie normowania podwyżek będą w zupełności odpowiednio do powyższych słownych uchwał. Przyjęto do wiadomości sprawozdanie komisji skarbowej. Czwarty punkt obrad referował inż. A. Michael. Sprawozdanie przyjęto do wiadomości bez zabierania głosu. Przewodniczący komisji budowlanej r. Mrokowski, referując piąty punkt obrad wyraził swoje podziękowanie Radzie a łaskawy i szlachetny wybrał się, że sprawozdanie jego

jeść bardzo miserne. Z powodu słabego zainteresowania członków komisji, Ludność może się radować, że zgotowano jej „mizerne budowlano”. Lepiej rydy, z powodu nieobecności referenta zbyt długi referat w drobniostkach szczegółowych prac komisji kwatrującej odczytał sekretarz R. Miejskiej Zaleszynie sprawozdanie wysłuchano miłośnicy. Siódmy punkt referował dr. Zaborski, jako przewodniczący komisji zdrowia publicznego. Na ten czas przewodnictwo pośledzienia objął zastępca r. K. Jarta. Ciekawe było zawiadomienie dr. Zaborskiego, że w komisji przez cały rok nie brał wcale udziału członek r. Gawron, przedstawiciel klubu P.P. S. Widocznie pepesowcom na zdrowiu swoich wyborców nie zależy. Wynosimy przekonanie, że są przeciwnikami zasady „mens sana in corpore sano”. Przy następnych wyborach do Rady miejskiej wyborcy winni sobie to zapamiętać. Sprawę kupna gruntu przy ul. Ciepłej od małż. Rusków referował przedstawiciel zarządu miasta, p. T. Cieluś. Po wypowiedzeniu uwag przez r. Wieszczkę, wniosek magistratu przyjęto jednogłośnie. Wniosek komisji 3-ch w sprawie „miejskich kursów przemysłowych” referował r. Barański. Przy tym wniosku wywodził się znówu ożywione obrady. Szerokim głosem wypowiedział się za całkowitym przyjęciem wniosku komisji 3-ch, jedynie r. Wieszczek wystąpił z nieco odmianym zapatrywaniem. Ow radny w przemówieniu swoim zaznaczał, iż jest przeciwnikiem powstania tych kursów, mających służyć pomocą dokształcania się młodzieży rzemieślniczej, wolał jednak o nienadawanie im charakteru kursów miejskich. Wyraził obawę, że Rząd może czasami rzucić z siebie ciężar częściowego subsydjowania tych kursów na biedną kasę miejską. Nie wpłynęło to na pogląd Rady wniosek komisji 3 ch ze wszystkimi jej poprawkami przeszedł całkowicie. W końcu zatwierdzono jednomyślnie sprawę utworzenia kursów dla alfabetów powyżej lat 14, w myśl wniosku wspomnianej komisji 3-ch. Dalej obrady odroczone na wniosek r. dr. Zieleniewskiego z powodu późnej pory. Posiedzenie zamknięto o godzinie 11 w. Na zakończenie dodać jeszcze to należy, że r. A. Michał uczynił zapytanie, dlaczego nie przedstawiono wniosku dzisiaj na posiedzeniu sprawozdanie komisji aprowizacyjnej. Przewodniczący komisji aprowizacyjnej r. Hamburgler nie przybył dziś i wogóle nie nadesłał żadnego sprawozdania z prac tej komisji. Między innymi głosami wyjaśnił r. Korzeniowski, że r. Hamburgler swolił całą winę na brak zupełnego zainteresowania przez członków sprawami komisji i że nie uznawała komisja potrzebnych materiałów piśmieniowych do pracy.

Wciąż aktualna sprawa.

[Są u nas wciąż aktualne sprawy. Do takich należy sprawa... bursy dla rzemieślników. Czy wiecie ile ta bursza kosztuje, ile do niej dołożył ka. prob. Pienkiewicz? Tylko 36 tysięcy marek. I dokłada dalej. A pan prezes Rady Rzemieślniczej z całą radą śpi snem błogim. Tam się zupełnie nie troszcza o to, czy bursza jest, czy jej nie ma, kto na niąłoży, ile ma, a ile mieć powinna wychowawców. To też w

bursie jest wychowawców 9 a mogło być 20. Rada Rzemieślnicza nie przysparza społeczeństwu 11 zdolnych rzemieślników. Czy to nie wstyd pewnie rzemieślnicy? Dokądże ta sprawa będzie się ciągnąć? Zdumiewająca opieszałość i zdumiewające lekceważenie tak doniosłej sprawy. I gdy by rzemieślnicy Zagłębia, gdyby nasze cechy tak były do prawdy tak były biedne! Ale gdzie tam! Są w cechach bardzo bogaci ludzie, ale egości! Dla siebie ma, na sprawę publiczną dla pokazania się, na sprawę tak bliską interesom rzemieślnictwa — niema wcale! Ale ktoś o tej bursie mówił, kto przyrzekł poparcie, kto przyklaskiwał sprawie założenia bursy? Rzemieślnicy, ci sami właśnie, co dzisiaj nie dlatę bursy nie robią, tak wogóle nie robią dla oświaty, dla kultury. Zbijają się pieniądze, ten i ów kupi cichaczem kamieniską gdzie w Bydgoszczy albo Poznaniu, ten i ów pożyczę na grubo procent, utnie paszczek — ale oświata ale kultura, ale podniesienie rzemieślnictwa, to w Zagłębiu u nas rzecz... przysięgi pokolenia rzemieślników. Bada mądrzejsi i nie tylko o oświecenie myśleć będą, ale i o innych sprawach natury duchownej. Mijmy na dzisiaj!

Biczyk.

Strajk Nauczycieli Gimnazjum męskiego w Zawierciu.

Na zebraniu Rady Szkolnej, Nauczycielstwa i Rodziców uczącej się młodzieży, odbytem w niedzielę, dnia 27 lutego r. b. postanowiono sprawę podwyższenia płacowego odłożyć do następnej niedzieli.

W poniedziałek, gdy młodzież zgłosiła się do Gimnazjum, panowie nauczycieli w wykładach nie rozpoczęli, a młodzież szkolna zmuszona była opuścić mury uczelni w wielkim rozgoryczeniu.

Fakt powyższy nie świadczy o etycznej stronie wychowawców młodzieży szkoły średniej męskiej w Zawierciu, tym więcej, że przed terminem określonym, nauczycielstwo zawięzło wykłady — wywołując zrozumiałe rozgoryczenie zainteresowanych rodziców.

O ile nam wiadomo nauczyciel Gimnazjum w stosunku do innych kategorii inteligencji pracujących nie są tak źle wynagradzani za swoją pracę, jeżeli weźmiemy pod uwagę przeciętny dochód nauczyciela około 20 tysięcy marek miesięcznie.

Może jest to cyfra nie zbyt wysoka i nie pozwalająca na dostateczne utrzymanie obarczonych rodzin nauczycieli, lecz wobec ogólnej biedy i niedostatku, łatwiej już przy takich dochodach barykać się przez pewien czas, niż rodzicom nie mającym takich dochodów, a często nawet biednym, podwyższać kilkakrotnie w roku czynsze za dwóch synów.

W każdym razie, aby ludzie o wyższym poziomie umysłowym uciekali się do czynu tak nie etycznego, jakim jest strajk szkolny, jest nader sumiśnym objawem, to też społeczeństwo miejscowe, oceniając nieszczęście fakt powyższy, wyraża nauczycielstwu szkoły średniej Miejskiej — swoje oburzenie.

W obec terrorku zastosowanego przez nauczycieli pomniejszych szkół średniej, czy nie należałoby obywatelom miasta Zawiercia wstąpić starania o

upamiętnienie Gimnazjum miejscowego, będącego jedyną szkołą średnią na bardzo rozległą okolicę?

E.

Zawiercie, dnia 2 marca 1921 r.

Kronika.

-- Odznaka. Dla upamiętnienia wielkiego odruchu narodu w celu obrony granic Państwa od nawały bolszewickiej w lecie roku zeszłego. Obywatelski Komitet Wykonawczy Obrony Państwa wydał „Odznakę Ofiarom O. K. O. P. 1920 r. Prawo otrzymania odznaki przysługuje: 1) Wszystkim żołnierzom i oficerom armii ochotniczej. 2) Wszystkim osobom, które przez pracę społeczną narodziła do odparcia najazdu się przyczyniły. Odznakę wydawać będą: 1) W Warszawie Obywatelski Komitet Wykonawczy Obrony Państwa Kredytowa nr. 4. 2) Na prowincji Wojewódzkie i Powiatowe Komitety Obrony Państwa.

-- Epilog procesu o krowę i pieniądze. Onegdaj podaliśmy wiadomość w sprawie procesu o krowę i pieniądze. W dniu 28 ub. m. przed sądem okręgowym odbyła się rozprawa karna przeciwko Nowakowi o krzywoprzysięstwo. Po zbadaniu szeregu świadków zarzucane przestępstwo oskarżonym zostało udowodnione. Sąd pod przewodnictwem sędziego dr. A. Pawelka skazał Antoniego Nowaka na rok więzienia, a Mariannę Nowąską na 3 lata więzienia. Po ogłoszeniu wyroku skazanych od razu aresztowano celem natychmiastowego poniesienia zasłużonej kary.

-- Do czego dochodzi. Kupiectwo Piotrkowskie wobec kradzieży nieustannych w sklepach zwróciło się do swego starostwa o pozwolenie na broń krótką, sadząc od miasta zwiększenia liczby stróżów nocnych (brak ich jest i u nas w Zagłębiu) wreszcie do komendy policji, aby zwróciła uwagę na sposób traktowanie obywateli przez policjantów, traktujących obywateli jak pańszczyznę. Do czasu osiągnięcia dającego wyniku starań kupiectwo piotrkowskie postanowiło zorganizować samoobronę przeprowadzając na własny koszt na danych odcinkach stróżów nocnych. I to się dzieje nie w średniowieczu ale w XX wieku cyw. i kultury! Znamy nam jest samoobrona kupiectwa — w średniowiecznej Europie.

-- Na plebiscyt. Milion marek za pośrednictwem Kasę Główną Zarządu Głównego Związku Ziemiaków przekazał do Kasę Komitetu W. T. G. pp. Księża Adam Czartoryski z małżonką. Milion marek do dyspozycji Wielkiego tygodnia Górnośląskiego wpłynęło od T. W. Wioślarskiego.

-- Cena na mleko słodkie. Niniejszym podaje się do wiadomości wszystkich mieszkańców m. Sosnowca iż na posiedzeniu Komisji Kontroli Ceny przy Wydziale Aprowizacyjnym Magistratu m. Sosnowca w dniu 2 marca rb. została ustalona cena na mleko słodkie niezbierane które nie może być sprzedawane w mleczarniach i w poszczególnych sprzedawców drożej jak 36 mk. za litr. Za przekroczenie ustalonej ceny winni być pociągani do odpowiedzialności.

Baczność!

Dziś, dnia 6-go marca r. b. tutejszy Obóz Górnoślązków urzęda

pochód

połączony z demonstracjami na rzecz przyłączenia Górnego Śląska do Polski.

Prosimy mieszkańców miasta Sosnowca o wzięcie jaknajliczniejszego udziału

O godzinie 10 ej rano w kościele parafjalnym w Sosnowcu ooprawione będzie uroczyste nabożeństwo.

Dowództwo Obozu.

-- Kradzież w sklepie polskiego Związku Zawodowego. W ubiegły wtorek w godzinach wieczorowych do sklepu Polskiego Związku Zawodowego zakradł się złodziej, który ukrył 14000 sztuk papierosów, energicznie jednakże prowadzone śledztwo przez funkcjonariuszy V komisariatu ustaliło iż kradzież tą popełnili bracia Jabłoński zamieszkałi na Pogoni u których znaleziono i odebrano 9000 sztuk papierosów. Winiących popełnienia kradzieży osadzono pod kluczem.

-- Towary amerykańskie dla Polski. Poselstwo polskie w Paryżu otrzymało wiadomość z Waszyngtonu, że dział handlowy poselstwa polskiego w Stanach Zjednoczonych zawiązał stosunki handlowe z nowopowstałym konsorcjum banków amerykańskich celem doprowadzenia do Polski rozmaitych towarów, mianowicie: ubrania, chemikali i środków żywnościowych. W ten celu konsorcjum udzieli Polsce długotrwałego kredytu. Układy są na dobrej drodze i można się spodziewać, że z początkiem kwietnia zamówione towary znajdą się już w Gdańsku.

-- Kontrola lekarska dzieci. Kontrola lekarska zorganizowana przez Polsko Amerykański Komitet Pomocy Dzieciom dla wszystkich dzieci dotychczas przez tę instytucję. Jest już stosowana we wszystkich większych miastach Rzeczypospolitej i została przyjęta przez społeczeństwo z należytym zrozumieniem.

-- Polepszenie bytu urzędników. Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 23 lutego został mnożnik drotyżalany dla wszystkich pracowników państwowych podwyższony do 525 punktów 1 ej kategorii miejscowości. Na tem samym posiedzeniu uchwyalono odroczyć zwrot udzielonych w jesieni 1920 r. zaliczek, które spłacane być miały od 1 kwietnia od terminu od 1-go sierpnia. Oprócz tego, jak już ogłoszono, powołano Komisję dla spraw polepszenia bytu pracowników państwowych i powzięto decyzję w sprawie wpłowego w szkołach państwowych i przyznania pierwszeństwa dla dzieci pracowników państwowych. Uchwyalono poprzecznie zwiększenie deputatów, względnie kontyngentów żywnościowych, które wchodził w życie z dniem 1 marca, oznaczając istotną poprawę bytu pracowników państwowych.

-- 25% zarobku na plebiscyt. Personal urzędniczy i robotniczy, zatrudniony w hucie „Raków” ofiarował 25 proc. zarobku na plebiscyt.

-- Powzechany spis ludności. Rada ministrów poleciła głównemu urzędowi statystycznemu przeprowadzić powzechany spis ludności w dniu 30 września rb. następną odbędzie się 31 grudnia 1920 r., dalsze zaś co lat 10.

-- Ze sportu. W niedzielę dnia 6 marca 2:17 na placu obok W. Miłowic rozegrano zotaną dwa mecze o godz. 1.30 II. Sosnowiec w Sosnowcu II K.S. Zgoda Paszyny, 3.30 I. I. K.S. 20 Król Hata.

-- Dla dzieci. Polsko Amerykański komitet pomocy dzieciom otrzymał jako dar od amerykańskiego wydziału ratunkowego w przedmiocie żywności: 2758 tona maki, 42076 skrzyń mleka (wagi 917 tona), 26327 skrzyń skondensowanego mleka (wagi 501 tona), 2821 tona fasoli, 647—rys, 267—tłuszczów, 10 tona kakao, 177 oleju. Ministerjum aprowizacji dostarczyło w ciągu stycznia 482 tona cukru i 167 tona soli. Wszystkie te produkty przeznaczone są na dożywianie około miliona dzieci i rozosłane są do komitetów powiatowych, które zaopatrują kuchnie oraz instytucje, opiekujące się dziećmi.

-- Kradzież kołczyków. Z mieszkania Grochowiny Belkazy sam. przy ul. Lisiej w Sosnowcu skradziono 1 parę kołczyków wart. 2000 mk. Kradzież tą popełnił Grochowina Jan sam, tamte sprzedawczy kołczyki Rosen Szymonowi sam. przy ul. nowopogonińskiej. Nr. 35. w Sosnowcu który owe kołczyki przetest, oskarżeni Grochowina Jan, pater Rosen Szymon zostali zwolnieni za zobowiązaniem. Sprawa skierowana do Sądu Pokoju w Sosnowcu.

Z teatru

-- Teatr Popularny. Po cesach tanich przy ulicy Kościelnej wystawia dzisiaj pełną humoru krotchwile „Kontrolera wagonów”, początek o godz. 7 i pół wieczorem.

Teatr Zimowy daje dzisiaj dwa przedstawienia, popołudniu zabawa „Ach ta wiosna” w akcie trzecim specjalny balet „Przebudzenie wiosny” wieczorem po raz pierwszy „Czar walca” z nowymi popisami baletowymi.

We wtorek, powtórzenie dzisiejszej premjery „Czar walca”.

-- Dwa przedstawienia w Będzinie. Jutro w poniedziałek w teatrze „Corso” dana będzie główna sztuka „Samson i Dalila” w nadchodzący czwartek po raz pierwszy „Kochany Augustynek”.

-- „Zafarty automobilista” w Strzemieszycach. W nadchodzącą środę wystawiony będzie „Zafarty Automobilista” krotchwila trykająca humorem i wywołująca pośród publiczności bezustanny śmiech.

-- Milionówki w teatrze zostały wygrane na Nr. 55 kresla przez lekarza nacz. 12 p. plech. Prochnara, druga na n. 17 amfiteatrze przez funkcyjnarza komisariatu granicznego Jana Kaczynskiego. Miał urządzania loterii milionówek bardzo dobra będzie kontynuowana stale w teatrze. Trzecia milionówka padła na numer niesprzedany.

Z naszych stosunków.

Wojna światowa, wywołując przewrót w świecie b. dużo wpłynęła na zmianę stosunków między narodami; a nawet między różnymi ugrupowaniami ludzkimi wpłynęła na zmianę pragnień marzeń a nawet pojęć jednostek — to co często w duszy ludzkiej zaledwie się tliło wybuchło płomieniem i nie raz nawet za gwałtownym wybuchem i nie okłonnością ale i do bre — dziś przewaga jeszcze pierwszych. Żyjemy musimy nadzieję że to dobre — zwycięstwo lecz trzeba z naszej strony w tym kierunku pracy, pracy i pracy...

Więc też i pracownicy kawiarni i restauracji (garnosi nasza francuska wola też użyć nie niemieckiej kielnery — polskiej dobrej odpowiedział się znani) uznali otrzymywać od gości „co łaska“ datków za nie odpowiednia co przysłałem zaraz za b. słuszną i byłem b. rad że już nie potrzebuję namyślać się ile dać i dotąd zawsze miałem wątpliwości czy im nie dać za dużo lub za mało.

Stała się słuszną zmianą pp. pracownicy kaw. i restauracji uobywatelniliście się otóż dziś pamiętając że to uobywatelnienie się składa na was takie obowiązki — pracy — pracy grzeczności i uprzejmości dla gości. Zamiast grzeczności i uprzejmości, z drugiej strony tymczasem zauważyć się daje i wychyła się obojętność z waznej strony rodzą lekceważenia gości — widząc rozmawiając ale którzy 10 proc. będzie moje tak czy owak skrzętnie tylko sobie zasobuje ten zarobek.

Przed paru dniami byłem w Warszawie w jednej z pierwszych restauracji i z oburzeniem widziałem jak stołki przy których po dwie osoby tylko jadło kolacje płaciły tysiące (przed dwoma miesiącami jeszcze setki) nie duża karafecka wódki 300 mk. porcja mięsa 120 do 150 mk. i więcej porcje drobiu... 200—250 różne kremy zapiekane po 150 mk. tak że garson półdzie 3—4 razy do kuchni i już zarobi 150—200 mk a dzienny zarobek 1000 mk. uważa się za mały zarobek gdyż restauratorzy zadawalają się 20—25 proc. nie 100 proc jak kawiarniarze. To wprost orgia ten i wybredności potraw! Czy tak być powinien ubogi pałak? kto to płaci? zapytałem mego towarzysza warszawianina — Jak widzisz tych gości to duża część z nich są kanarki którzy w klatce siedzieć powinni, odpowiadają.

Przy takich wypadkach gości pp. pracownicy zarabiacie do brze b. dobrze dużo więcej niż wyższy urzędnik państwowy Wy zarabiacie 12,000 do 18,000 miesięcznie w Warszawie a i tu w Zagłębiu wielu z was równie A że to może nie na wszystko wystarczy to wobec biednego naszego skarbu i ogólnej biedy pozostałe jeszcze paszek na brzuchu trochę zacięć a nie wymagać nadzwyczajności.

Mając więc sytuację moim zdaniem dużo lepszą od b. wielu innych ludzi pp. pracownicy sami oswobodzili się od datków nie pozwalając demoralizować się młodszym waznym następcom tak zwanym „picolom“ Płacić im pensje a właściciel zakładu niech daje utrzymanie dienne (śniadanie obiad i kolacja). Czy nie widzicie gdy z gościem obrachunek sprowadzicie jak ten picolo wam asystuje jak posadziłem okiem patrzy czy od gościa co dostanie? czy chcecie go tem doraźnie zdeprawować? Zastanówcie się panowie pracownicy-obywatele a Ty publicko różnorodna nie udawaj

miljonerów nie bądź dobroczyńcą na się przykładaj ręki do doprowadzenia młodzieży restauracji płacąc co się należy a nie dawaj na to co nie należy chłopcu który pewny jestem będzie zapłacony i nie głodny. Wszak 10 proc. płacimy za usługę więc za wszystko.

W. K.

W jaki sposób uprawiane jest łapownictwo.

Od jednego z urzędników państwowych, któremu powierzono jest gospodarstwo w biurze dowiadujemy się szczegółów uprawiania łapownictwa. I tak kiedy p. X. udał się o konie do przewiezienia ustatybił biurowych w inne miejsce, właściciel zażądał 10,000 mk. a po egzaminie i cena ta jest zbyt wygórowana właściciel koni odrzekł iż z tej sumy doręczy panu X. 500 mk. honorarium. Oburzyło to wysoce p. X. i począł się targować nadmieniac i proponując wzięty nie przyjął. Wtedy dopiero nastąpiła umowa, według której właściciel koni przewiózł rachomości i utenyszył biurowe za cenę 5000 mk.

Po przeniesieniu biura okazało się znów brak krzeseł i stołów, a kiedy p. X. udał się do sklepu mebli przy ulicy Możejowskiej i począł targować się, właściciel sklepu pedałce na stary stół 3000 mk. nadmieniając iż po zawarciu kupna i sprzedaży p. X. otrzyma prowizję w wysokości 200 mk. od każdego stołu. Nadmieniając to fakta jako autentyczne, dając się nie można iż łapownictwo u nas kwitnie, tym bardziej wtedy kiedy sprzedający sam takowe tolerują.

(w.)

Pod adresem Zarządu Kooperatywy Urzędn. państw. i Nauczycielstwa.

Z pośród wielu dolegliwość jakimi ogół Urzędników i Nauczycielstwa jest trapiiony, najdotkliwszym bodaj jest biurokratyzm kulturowany przez miejscowy Zarząd Kooperatywy. Otóż nie dosyć na tem, że przydziałów należnych członkom kooperatywy za miesiąc styczeń w swoim czasie nie wydano, lecz mając obecnie sklep zaopatrzony w mąkę i cukier, Zarząd każe czekać na powyższy przydział styczniowy nie wiadomo dla czego i jak długo.

Czy Zarząd Kooperatywy uważa, że przydział znikomej ilości za miesiąc Grudzień wliczon członkowi wystarczyć na szereg dalszych miesięcy, czy też należy mu tylko na wywołanie rozgoryczenia wśród członków kooperatywy?

A może przydział za miesiąc styczeń przeznaczony jest dla tych co to nie orzą i nie sieją, a jednak zbierają?

Przy tej sposobności pozwolę sobie zwrócić uwagę Szanownemu Zarządowi Kooperatywy Urzędników Państwowych i Nauczycielstwa, że wybranym został przez Ogólne Zebranie Członków Kooperatywy nie w celu lekceważenia dobrowoli przyjętych na siebie obowiązków, lecz w celu szybkiego i we właściwym czasie zaopatrywania członków kooperatywy w artykuły pierwszej potrzeby jakimi są mąka i cukier.

Członek Kooperatywy.

XXXXXXXXXXXX

Katujmy Górno-Slązaków, Katujmy Śląską ziemię, Bo ona polską od wieków, Obiadła przez polskie plemie.

Nie damy wrogom swej ziemi Żadnym niewoli naszej, krwi, Którzy zychają sponami swymi Bo w nich zwierzęcy wciąż inożyty tkwi.

Nie damy, by podły Prusak hakata, Mordował polskie nasze Śląskie dzieci, Przez wyrusimy z Śląska Niemca kato, Który ich gwałcił od kilku stuleci.

Dziś obowiązkiem każdego z nas wola: Stać do szeregów i młody i stary. Łączmy się wszyscy do koła Słujmy na „Plebiscyt“ podwójnie ofiary.

Dla dobra kraju i swej świętej wiary, Nie wolno nam i nie szkodzić pracy, Lecz pomoc Słujmy, nie zwlekaj ofiary A pójdą górą na Śląsku Polacy!

(Ofiary na miejscowy Kom. Pleb. przyjmują banki i redakcje pism.)

XXXXXXXXXXXX

Wiece.

Niedawno odbyły się dwa wiece. Jedne w Bobrownikach drugie w Sączowie.

Na wiecach obecni byli i przemawiali posłowie pp. Biłski Józef, Krzyżostowski Józef i Piotrowski delegowany był z Grodźca sekretarz NZL. p. Zygmunt Czapliński. Zebrani na wiecu w da. 13 lutego br. w szkołę w Bobrownikach powzięli następujące rezolucje:

1) My mieszkańcy wsi Bobrownik i okolicy wyrażamy pełne zaufanie posłom z NZL. za ich obywatelskie stanowisko w Sejmie podczas głosowania nad sprawą Senatu.

2) Żadamy najspieszniejszego uchwalenia konstytucji.

3) Potępiamy działalność i bratanie się PPS. i partii tugutowców z tydami.

4) Potępiamy posłów „Wyzwolenia“ i PPS. za głosowanie przeciw rozdziałowi Kościoła od Państwa i za usunięciem religii ze szkoły.

5) Żadamy usunięcia ze wszystkich urzędów państwowych, jak cywilnych, tak i wojskowych, wszystkich żydów.

6) Zebrani domagają się zniesienia drużyna strzeleckich jako bojówek partyjnych lewicowych.

7) Użycia jaknajenergiczniejszych środków w sprawie Górno-Sląska, aby plebiscyt odbyty sprawiedliwie przywrócił nam tę prastarą dzielnicę Polski.

8) Potępiamy działalność PPS. i żydów, za karczemne awantury i budy w Sejmie w dniu 5 listopada.

9) Domagamy się jaknajszybszego uruchomienia parcelacji ziem i założenia banku.

10) Żadamy wolnego handlu, uchwalenia ustawy o gminie wielkiej uchwalenia karności na bandytów, założenia warsztatów pracy dla uczniów.

Wicewojewodzie przewodniczył p. Sokół Piotr.

Na wiecu w Sączowie pow. Będzińskiego zebrani oświadczyli pełne zaufanie posłom z NZL. za ich obywatelskie stanowisko w Sejmie podczas głosowania nad sprawą Senatu.

Żadali najspieszniejszego uchwalenia konstytucji, potępił działalność i bratanie się PPS. i partii tugutowców z tydami.

Potępił posłów „Wyzwolenia“ i PPS. za głosowanie przeciw oddzieleniu Kościoła od Państwa i za usunięciem religii ze szkoły.

Żadali jaknajenergiczniejszych środków w sprawie Gór-

nego Śląska. aby plebiscyt odbyty sprawiedliwie przywrócił nam tę prastarą dzielnicę Polski.

Usunęła ze wszystkich urzędów państwowych, jak cywilnych tak i wojskowych, wszystkich żydów.

Zebrani domagają się jaknajszybszego uruchomienia parcelacji ziem.

Żadają uruchomienia kolei, która przechodziła z Sączowa do Zabkowic, a została zniszczona przez Niemców w 1914 r. Zaniechano polski po wstach Kary śmierci na bandytów.

Wicewojewodzie przewodniczył p. Szafraga.

Z Sądu rozjemczego.

W ubiegły czwartek Sąd Rozjemczy rozpatrywał szereg spraw wytoczonych przez kamieniczników. Charakterystycznym wydawać się może iż skartującym są nie tylko samoimi kamienicznicy, lecz i samoimi lokatorzy.

W trakcie rozpatrywania spraw ulawiono została iż kamienicznicy pragnąc wyregulować lokatorów, żeby uzyskać nowych i wydzierżawić lokale po cenach dowolnych i o wiele wyższych niżwają forteli podwyższenia nie tylko komornego o 100 proc. od płaconego obecnie ale przedstawiła sądowi rozjemczemu zestawienie dochodów i wydatków z domów niemieckich siuszących i np. Za meżay obywatel z ulicy Współnej nie zastanawiając się czyba zasługując iż lokatorzy winni pokryć połowę pensji dorocy domu która w przedstawionym rachunku określona jest na sumę 3000 mk. co znaczy, iż doroca domu pobiera ogółem 6000 mk. miesięcznie, co w Sosnowcu jest dotąd nie praktykowane. Rozumie się iż Sąd Rozjemczy zaniechał takiego odmawia fadając od kamienicznika kryginalnych uwiaryteliujących dowodów, ponieważ tłumaczono takie kamieniczników napotyka na wątpliwość a skartujący szuka sposobu żeby wyregulować lokale najodnajmie lokal po cenie o 1000 proc. drożej co w obec braku mieszkań może się czasem udać

Miejscowy Komitet Plebiscytowy

za otrzymane 25001 mk. Polskich składa serdeczne podziękowanie następującym Instytucjom i Osobom:

Pp. Teofilowi Żyłce z Sosnowca za Pierwszemu kursowi technicz. szkoły kol. za	100—
Stadcyka z Sosnowca	581—
Stadcyka z Sosnowca	2025—
Joskowi Schwimer z Sosnowca za Związku kielnerów z Radomia za	200—
Stadcyka z Sosnowca	940—
Stadcyka z Sosnowca	979—
Stadcyka z Sosnowca	13825—
Stadcyka z Sosnowca	1300—
Stadcyka z Sosnowca	4500—
Stadcyka z Sosnowca	551—
Stadcyka z Sosnowca	1309

Na plebiscyt.

Nauczycielstwo szkół Powiatowych w Sosnowcu złożyło na plebiscyt 11500 mk. które stanowią część sumy dotąd zebranej i w dalszym ciągu zbieranej, za co Miejskowy Komitet Plebiscytowy składa im serdeczne „Bóg zapłać“ 1210

Wplacili do Komitetu plebiscytowego w Dąbrowie.

p. Grzmot mk 200 — Polski Związek Zaw. Prac. P. i H. Oddział w Dąbrowie, zebrane od pracowników kop. „Mortimer“ mk. 6389. — Tenże związek, zebrane od pracowników Cementowni „Klucze“ mk. 6468 — Bezimiennie Mk. 10 — pp Kowalczewscy mk 200, — p Irene Kowalczevska mk. 100, — p. Józef Lis mk. 200, — p. Bol. Iwański mk. 150, — Pracownicy kopalni „Koszelew“ p/g list Nr. 205, 206, 206a, 207, mk. 7817, — Zebrano podczas przedstawienia „Koła Młodzieży“ mk. 873,50, — pp. Polańczyk, Szczepan, Bordowicz, Opalski, Boruń, Sliwicki i Zadencki razem mk. 5500, — pp Urzędnicy Inspektoratu Pracy 18 obw. mk. 1156 p A Lactiger mk. 200, — pp. Urzędnicy Kasy Pożycz.-Oszczęd. Tow. Francusko Rosyj. mk. 2000, — Firma „St. Święcki“ mk. 3750, — Szkoła Imienia „Promyka“, złożone przez p. Piasecką mk. 269,50, — p. St. Kiśliska mk. 100, — p. Antoni Wójcik mk. 1000, — p. Lubowski mk. 270.50 Polsk. Zw. Zaw. Pracow. P. i H. złożone przez pp. urzędników Tow. Francusko Włosk. mk. 7251, — Tenże Związek, zebrane przez pp. urzędników kopalni „Flora“ mk. 5504, — Tenże Związek, zebrane przez pp. urzędników kopalni „Galmanu“ w Bolesławiu mk. 7043, — Tenże Związek, zebrane przez pp. Urzędników Tow. Fitzer & Gamper mk 1654, — Tenże Związek, zebrane przez pp. Urzędników kopalni „Karol“ mk. 408 — Grono kupców w Dąbrowie p/g list Nr. 220, 222, 223, 224, 225, 227, 228, 229, — wplacone przez p. E. Grochowskiego mk. 10133 — p. Dr. A. Piwowar mk. 100, — p. R. Morgulec mk. 100, — p. W. Kaznowski mk. 50, — Magazyn „Ludmily“ mk. 702,50 pp urzędnicy kop. „Karol“ mk. 4200, — p. A. Olszewski mk. 1000: — p. Dobrek mk. 100 — VI klasa szkoły Nr. 1 p. Jelonskiej mk. 605, — III klasa szkoły Nr. 1 p. Jelonskiej mk. 105, — Wydział główny mechan. kopalni „Paryż“ mk. 100, — p. Zylberszlag mk. 100 — p. Wacław Janiszewski mk. 300, — p. Honikstein mk. 500, Wszelkim Szanownym ofiarodawcom Komitet plebiscytowy składa serdeczne podziękowanie. 1179

Akuszer — Gynecolog.

Doktor medyc.

SIANOZECKI

B. asyst. prof. Otto w Petersburgu Przyjmuje od 3 do 7 godz.

Ulica 3-go Maja Nr. 24.

Dr. medycyny

Józef Halacz

b. ordynator kliniki zagranicznych ordynuje w chorobach wewnętrznych, skórnych i wewnętrznych.

od 3—7 wieczór (oprócz świąt). Badanie krwi Preparat 606(914) BEDZIN Nowy Rynek 2 3 m.

Opowiadanie powstańca z 1863 roku.

Bywało, wierziliśmy z żoną i córką, niedziela popołudnie za miastem, nad wspaniałe błękitne brzości, Rodanu. Wówczas siedziałem zwykłe na wierzchu i wpatrywałem się w dal ku wschodowi Góllm wrokiem stęknieniem chmury, lecące po jasnym niebie na wschód. I w tedy przychodziło na mnie jasnowidzenie stron rodzinnych i żywe wspomnienie dawnych minionych lat. Pachniały mi lany kwitnących zbóż, dołatywały głosy pasterzy od tak ponad Brynicą, dźwięczał mi dzwonek z sygnaturki kościoła, wołający na niedziela nie-szpoy.

I gdy zachodzące słońce rzuciło krwawy oślnak blasków na mknące wiat, bezustannie fale rzeki — ogarniało mnie wrażenie, przyspiewające duszę nieznosnym ciężarom, że coś drogiego, ukochanego nadawszystko ucieka odemnie na zawsze, na zawsze.

I wtedy serce tłuło się w pierś, jako skrzyżowany ptak...

Z oczu płynęły ciche bolesne łzy.

Przerywał mi dumania bolesne głos żony, która ciągnęła mnie za rękaw, dając znak, że czas wracać do domu.

— L'enfant il se fait froid! Allons nous a la maison.

Rzucił mi się głód dumań. Wracałem do domu z tych nie działających przechadzek smutnej, takbym wracał z pogrzebu najdroższej i najmilszej osoby.

W roku 1891 umarła mi żona.

W trzy lata później 1894 wydałem za mąż córkę za pracownika fabryki lióńkiej Tórienta.

Lata wygnania szły i szły. I choć osiwiał mój włos, choć włos zgarbił plecy, budzić się poczęło w duszy mojej przeczuć lepszych chwil.

I rzeczywiście, jesienią w 1894 roku padła wieść, że umarł cesarz Aleksander III. Na tron wstąpił, Mikołaj II. Wkrótce potem usłyszałem że ogłosili amnestję dla wszystkich byłych uczestników powstania.

Targnęło się serce w pierś.

Boże! Olszenie!

Byłem, jak człowiek, który po trzydziestu latach pebytu w ciemnicy, zobaczy nagle słońce w całym oślepiającym blasku. I naraz, wszystko, co mnie z Francją wiązało, wszystkie interesy, utarty spokojny, prawdziwy byt, wszelkie więzy drobnych przyswyczeń, stały się dla mnie takie jakis dalekie, nie nie znaczące. Najważniejszą była sprawa powrotu do kraju. Wobec niej wszystko inne bladło i schodziło do rzędu drobności. Posłałem natychmiast potrzebne dokumenty do konsulatu rosyjskiego w Paryżu, a sam zawieszony między daniem a nocą, między nadzieją a rozpaczą czekałem z drżeniem niepokoju na rezultatu petycji.

Wszystko, co mi przeszkadzało w powrocie, stawało się dla mnie nieprzyjemne i wrogle. Na tym tle wybuchły zatarbi między mną i córką, która w ten sposób nie chciała mnie paść do kraju.

Ala nie pomogły perawacje. Zaciąłem się w moim postanowieniu; przesyłałem cały świat wzruszeń na myśl o użrzeniu swych stron rodzinnych.

Przedstawiałem sobie owe płaszczyzny śnieżne ukochanych pól, z których murem czarnym wyrastały borów ciemnice. Wyobrażałem sobie owe miasteczko, ciche, gwarzą-

ce w zimowe świąteczne dni przy chat ogalskich o dawnych minionych czasach. Oczyma duszy oglądałem uroki zimy lutej.

I tęsknota za Polską wzmagala się do najwyższej, nieopowiedzianej Golgoty bólu.

Aż świadectwa nadeszły; wraz z nimi paszport na powrót do Polski.

I już nie spałem, nie jadłem prawie przez całe trzy dni dzielące mnie od wyjazdu. Zostawiałem wszystko córce, za bierając z sobą kilka set franków i walizę podróżną z wypełnionymi rzeczami i bielizną. Nadszedł dzień wyjazdu. Znalazłem się w wago nie. Przez okno rozmawiałem jeszcze z córką, która splakana żegnała mnie jak przewidywała, na zawsze.

Pierwszy dzwonek.

Była prędzej, była prędzej. Ostatni pocałunek składałem na czoło córki.

Trzeci dzwonek. — Pociąg ruszył. Dołatoje do osu moich ostatnich szlochów córki, ale głośno, tonie gdzieś w morzu uczuć radości i zachwytu które zalecały poczynają w mem sercu. Zda mi się, że skrzydła wyrosły u mych ramion, i patrząc na snujące watecz pola francuskie, myślę, że pociąg jedzie zbyt wolno. Zaczynam mi w wagonie. Duszna śpiewa jakaś modlitwę, jakiś hymn dźwięk czynny do Boga.

Do kraju, do kraju...

Pociąg mknął.

Na horyzoncie wstaje słońce w tęczy przecudnych blasków. Pociąg leci wprost w światło, ku Polsce. Oczy wpa trują się w te świątujące zorze i zdaje mi się że słońce jeszcze nigdy tak nie wschodziło. Z ust wypłynęły mi słowa: „Pod Twoją obronę” i we łzach, które podążyły się po mej twarzy spłynęły wszystkie bóle wygna-

nia, wszystkie nędze, poniewierki i ogrom tęsknot palących. Pociąg dobiegł granic Francji. Po raz ostatni rzucam wzrokiem na tę ziemię, która mi dała gościnę i przez lat 30 była przytuliłem.

Jak przed 30 laty znów przeleciałem Bawarię, Czechy, Śląsk i wreszcie dostałem się do Krakowa, a stąd do Granicy. Tu na stacji po załatwieniu formalności paszportowych pojechałem przez Zabkowice do Będzina.

Była niedziela; mroźna słoneczna cudna styczniowa niedziela. Z Będzina do czeładzi szedłem pieszo. „Mróz, śnieg skrzył pod nogami, biała płaszczyzna pól migotała miljonami diamentów. Po srebrnobłękitnych przepaściach niebios płynęło złote, cudowne słońce.

Jezul!

32 lata temu szedłem tą samą drogą na ból za Polskę. Wychodziłem 20 to letnim chłopakiem, wracałem siwym i zgarbionym mężczyzną. Wracałem do swej rodzinnej chaty, ale tak samo pozostającej w rosyjskim jarzmie. Serce ścisnęło jakiś daleki chowy tal, że te z przed lat trzydziestu boje że krew — daremne były, daremne...

Szedłem, serce tłuło się w pierś głośno, głośno. Spodkalem krzys, taki sam jak dawniej.

Z pod pyłu trzydziestoletnich obcych naleciałości dobywały się wspomnienia dawne szybko i nagle. Zdawało mi się, jakobym dopiero wczoraj szedł tą drogą. Poznałem każde drzewo, każdy wielki kamień widny z pod śniegu... Jeszcze chwilę, jeszcze kilka nacięć kroków i widać — Czeładź. Stanałem, nogi drżały podamną, oczy przeleciały mi jakis wilgotna mgła. Dotknąłem ręką twarzy. Była mokra

od łez, które strumieniem płynęły z oczu...

Zakłóca serce... i wołało hymnem wspomnień i drogich słów tę macieć swoją...

Już jestem w ulicy. Spokoje, cicho. Ludzie jacyś dziwni, jacyś inni. obcy. Patrzę z zdziwieniem na mnie. Tuż ulica moja — Zamurze.

Idę...

Domy te same. Poznałem każde wrota, każdy węgiel do bywałem z wspomnień. Łzy znów przejeżdżają mi wzrok i już nie wiem kiedy i jak znalazłem się przed domem. Ten sam. Te drzwi że, ten przysłania kamień, pochylili się jedno nitej dach. Otwieram drzwi drżąca ręką, nogi mi się płacze, wchodzę do niskiej bielej sieni... Nikogo popycham drzwi do izby, stałem pod ścianą w gardle zapiera dech, zachwycone łzami przesłonięte oczy widzą te same obrazy świętych wiszące pod powalą; ten sam koger tykoce mierowo — a przy stole, w promieniach zimowego słońca siedzi ciwutka kobieta.

Jezul Matka!

Na głos otwierających się drzwi podnosi głowę. Z pomarszczonej twarzy patrzy wyblakłe oczy. Patrzy na moją twarz po której toczą się łzy perliste. Serce matczyne mówi jej coś... coś...

— Kto to? pyta z wahaniem...

Świat mi się w oczach zakręcił. Runąłem twarzą do drogich matczynych nóg i przytulilem głowę do jej kolan.

I czuję...

Jak drzące wyschłe ramiona opasują mą szyję, do czoła przylgają zwiędłe gorące usta... Z szlochającej pierś wrywa się głuchy krzyk: synu, synu! (KONIEC).

A. Ręcaszek.

PAWILON
Związku Ogrodników
poleca przy nadchodzącym sezonie
nasieniami
warzywno kwiatowe państwowe itp.
pierwszorzędnej jakości z wypróbowaną siłą kiełkowania.
Wartowa i detaliczna sprzedaż
CENY NADZERNIKI. 762

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić Sz. klientów że od dnia 2-go marca rb. daliśmy wyłączną sprzedaż mleka nieodtłuszczonego panu Piotrowi Dziub — przy ul. Kołłątaja 3. —

Z poważaniem
Stowarzyszenie „Jedność”
w Przemyśle

Kupie pianino
nowe lub używane w dobrym stanie.
Zgłoszenia pod „Pianino” do Administracji „Kurjera Zagłębia”. 1199

Spółka Rolniczo-Handlowa i Przemysłowa
„WSPÓŁPOMOC”
Warszawa — Kopernika 42. — Tel. 295-72
POLECA:
DZIAŁ MASZYN I ŻELAZA: Kompletne oleja nie, przędzalnie lna, maszyny rolnicze i narzędzia, żelazo rolnicze, gwoździe, smary.
DZIAŁ ZIEMIOPŁODÓW: Skup nasion oleistych, makuchów, płatków, konieryny, seradeli, wyki, łubinów, peluski, grochu, tymotki, przelotu, rejrassu i dostawa tychże dla rolników.
DZIAŁ SPOŻYWCIA: Skóry, obuwie, manufaktura, nici, mydło, świece, zapaliki, śledzie, ryś.

Tylko za pośrednictwem
BIURA DZIENNIKÓW I OGŁOSZEŃ
Józefa Hławskiego
w Sosnowcu ul. 8-go Maja 4
można najwcześniej, i regularnie otrzymywać wszystkie gazety i czasopisma po cenach redakcyjnych.
Zawsze na składzie duży wybór najnowszych turnali mód
USŁUGA SZYBKA I SOLIDNA.
Generalne zastępstwo „Ilustr. Karjera Odsien.” na Sosnowiec i okolice. „Ilustr. tyg.” „Sportowiec” na całą Polskę. 1082

Potrzebna biegle pisząca
maszynistka
władająca językiem polskim i niemieckim.
Huta Milowice w Sosnowcu. 1145

TŁUSZCZE,
(oleje, oleje) kalafonję importuje i sprzedaje hurtownie dla mydlarzy i fabryk tekstylnych Polskie Towarzystwo Handlowe S.A. Kraków
— Sławkowska Nr. 1. —

BACZNOŚĆ!
Koleczy i Koleżanki zawodu fryzjerskiego! Został utworzony Związek Zawodowy pracowników i pracowniczek fryzjerskich na powiat Będziński z siedzibą w Będzinie ul. Modrzejowska 49 II-gie piętro. Zaznaczamy wszystkim aby przybyli do Związku celem zarejestrowania się, ponieważ leży to w naszym interesie, a nam o silne i liczne zorganizowanie.
Komisja organizacyjna.
Biuro Związku czynne codziennie od godz. 8-ty do 10-ty wiecz. a w niedzielę od 4-ty do 6-ty po poł. Jednocześnie zawiadamiamy że ogólne zebranie odbędzie się 13 marca r. b. w lokalu własnym.

Guttalin

NAJLEPSZA PASTA DO OBUWIA
Fabryka przetworów chemicznych
M. SŁOMNICKI
WARSZAWA, LESZNO 73, tel. 174-34 i 234-34.

Odmrożenie
leczy goi ranki zapobiega maść z Kogutkiem „MROZOL”
Hurt. M. JAGIEŁŁOWICZ
Sosnowiec

Angielczykowie.

Wyrażna niechęć, jaką żywi rząd angielski w stosunku do Polski, w szczególności jaskrawy sposób uwidoczniła się przy poruszeniu sprawy plebiscytu na Górnym Śląsku.

Podczas narad przedstawiciel rząd angielskiego nie tylko uwzględnił żądania Niemców, ale również skłonił przedstawiciela rządu włoskiego do zajęcia takiegoż stanowiska.

Sprawa przyjęła dla nas obrót groźny, gdyby nie stanowczość ze strony Francji, która zarówno przez sympatie dla nas jak i w imię interesu własnego bezpieczeństwa starała się, aby słuszne postulaty nasze uwzględniono i aby nie litowano się zbyt nad „nieszczęsnymi” Niemcami.

Wszakże Niemcy świadomie sprowadzili na siebie i swych sprzymierzeńców nieszczęście, są winni temu, że ich przeciwnicy musieli ponieść niesłychane ofiary w obronie swego życia państwowego i honoru, a zatem muszą odpokutować za winy popełnione.

To też w sprawie plebiscytu górnośląskiego, który Anglicy chcieli odroczyć (a właściwie w ogóle unicestwić) sprzyjanie Niemcom jest zupełnie widoczne.

Jak wytłumaczyć takie postępowanie Anglików z Niemcami, przeciwko którym prowadzili przecież zwycięską i wytrwałą wojnę?

Dzieje się to wskutek tego, że właściwie Anglicy są bratnim narodem Niemców. Obydwu tym narodom imponuje interes: jedynie złoto, węgiel, flota, przemysł — słowem kultura materialna, — nie zaś duchowa.

Chcąc wyciągnąć wiele korzyści dla siebie, Anglicy, głosząc za pozostawieniem Górnego Śląska Niemcom (cel i danie im możliwości uregulowania zobowiązań), nie licząc się z dalszymi następstwami takiego postępowania.

Przebieg wojny światowej przekonał wszystkich, że jeżeliby sprawa została tak przesądzona, to niebezpieczeństwo nieustanne wisiałoby wciąż nad Europą.

Na to, aby węgiel górnośląski zamienić w krótkim czasie na armatę, łożdź podwodną, gaz trujący nie może być czarodziejem — wystarczy być Niemcem.

Ale Anglicy mieli w tej wojnie wojska kolonialne, nie przelali więc tyle krwi własnej, co Francuzi, Belgowie i Polacy, a przytem znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie Niemców — więc rażaby im pozostawić Śląsk, bo boją się, że może im coś przepaść z łupów wojennych (kolonie

i flota niemiecka to zamałol)

A my wraz z Francją boimy się czego innego: aby się wojna nie powtórzyła! Społeczeństwa i narody poniosły straty olbrzymie skoro żywe nigdy nie powetowane — z winy Niemców.

Chcemy się więc możliwie zabezpieczyć! Chcemy zabezpieczyć sobie przyszłość. Chcemy obezwładnić wiecznego wroga, który nigdy nie przestanie czekać na nas i marzyć o odwecie o zakłóceniu spokoju, o przelaniu krwi.

Dlatego to pomimo wysiłku Anglików, pomimo pisania kłamliwych książek o Śląsku przez angielskich mężów stanu oraz przez żydowskich mężów giełdy — plebiscyt się odbędzie i i sprawiedliwości dziejowej stanie się zadość.

Lud górnośląski jest polskim i wkrótce już wejdzie do Polski, witany sercem gorącym całego narodu w Polsce i na emigracji!

Z Górnego Śląska

Z wiecu hajmatrojerów.

BYKOWINA. Na niedzielę dnia 27 lutego po południu zwołali hajmatrojerzy tutejsi wiec na który niebrało się około 800 uczestników, lecz ponieważ nimi było widać na sali przeważnie Polaków. Na wiec sprowadzili sobie kilka sztosek i pięćdziesiąt pocisków, czyli karabinów. Lecz pomimo całego przeobrażenia hajmatrojerzy nie byli cywilnie odważni, sami rozpoznać wiec, gdyż ich kierownik naczelnik Dorczyk, stał w kącie obok sceny, a jeden z przybyłych zagaił zebranie, oddawszy głos rówieśnik obywateli, który przedstawił jako socjalista. Na prolektorat ten człowiek nie wyglądał, robił on wrażenie utuczonych kapitalistów. Wywody jego jednak nie trafiły jakoś w sedno serca zebranych, gdyż naraz powstał szalec i halas w sali a na scenie zjawił się p. M. Jędrzejko, który przedstawił mowę jako szlachetnego Polaka z Gliwic, który przez pewien czas w Polsce przebywał a teraz za Niemcami agituje. P. S. zaś, objaśnił zebranych, że i jemu p. Dorczyk ofiarował judaszowskie grosze, gdyby przeszedł na stronę hajmatrojerów i to nawet aż 40000 mk. w czem pośredniczył pewien hajmatrojer W. Po wystąpieniu jeszcze kilku mówców i omówieniu różnych spraw plebiscytowych wiec hajmatrojerów zamknęło się śpiewając: „Jeszcze Polska nie zginęła”.

Urzednicy kolejowi, policyjni i więźniowie głoszą wcześniej.

OPOLE. (wl) Komisja międzysojusznicza wydała rozporządzenie dodatkowe w sprawie głosowania urzędników kolejowych, policyjnych, dozorców więzieli i więźniów. Oco by te głosować mają w osobnych werunkach już w dniach 13, 14 lub 15 marca.

Stan obłożenia na G. Śląsku.

BYTOM, (PAT) Komisja plebiscytowa Górnego Śląska. Na skutek powyższego zakazane będą wszelkie zebrania polityczne i prywatne.

Rokowania pokojowe będą wkrótce ukończone?

PRAGA, (PAT). Tutejsza stacja iskrowa przyjęła część moskiewskiej iskrowki stanowiącej ulamek komunikatu sowieckiego o referacie Lenina na jednym z ostatnich posiedzeń moskiewskich sowietów. W depeszy tej znajduje się wstęp odnoszący się do Pol-

ski. Nawiązując do rokowań w Rydze oświadczył Lenin, że burżuazja światowa starała się przeszkodzić definitywnemu podpisaniu umowy z Polską. Rokowania pokojowe aczkolwiek się przeciągają zapowiadają się dobrze i zostaną wkrótce ukończone.

Miljardowe pożyczki niemieckie.

Minister skarbu Rzeszy Dr. Wirth, przedłożył parlamentowi niemieckiemu zestawienie pożyczek zaciągniętych przez rząd niemiecki Według zestawienia z września 1919 r. wynosił kredyt pożyczkowy 178 milionów 328 milionów 902,026 mk. Ta suma wzrosła na podstawie poszczególnych rozporządzeń z r. 1919 i 1920 do wysokości

253 miliardów 798 milionów 316,234 mk. następnie spadła wskutek oszczędności i spłacenia częściowego o 8 miliardów 67 milionów 874,305 mk., tak, że dług z pożyczek wynosił 245 miliardów 730 milionów 441,977 mk. Dnia 30 września wynosił dług, powstały tylko z pożyczki 224 miliardów 49 milionów 764881 mk.

Koalicja a Niemcy.

Oświadczenie wspólne sprzymierzonych.

W imieniu Sprzymierzonych złożył Lloyd George następujące oświadczenie:

Niemcy nie wypełniali w ciągu dwóch ostatnich lat postanowień Traktatu Wersalskiego. Albo Niemcy chcą zapłacić i do niedzielnego zgodzić się na postanowienie paryskie albo przedłożyć inne propozycje na podstawie traktatu pokojowego z jednej strony, a paryskich postanowień z drugiej strony. W przeciwnym razie będą musieli sprzymierzeni uciec się do następujących środków przymusowych:

- 1) Obsadzenie Düssel dorfu, Duisburga i Ruhrortu
- 2) Sprzymierzeni zażą dają natychmiast zgody

Odpowiedź Dr. Simons'a.

Dr. Simons odpowiedział, że delegacja niemiecka zbada dokładnie propozycje uczynione w mowie Lloyd George'a i udzieli swojej odpowiedzi w poniedziałek. Oświadczył dalej, że Lloyd George nie właściwie osądził zamiary rządu niemieckiego i podkreślił, że zdaniem rządu

swoich Parlamentów, ażeby każdemu kupcowi niemieckich produktów w krajach Sprzymierzonych ściągać 50 proc. z ceny kupna, za co zostanie mu bon wydany.

3) Dochody celne ze starych granic celnych o bencnie obsadzonych obszarów przypadną na rzecz Sprzymierzonych. Z drugiej strony będzie utworzona nowa linja celna na wschodniej granicy obecnie obsadzonych obszarów ureguluje t. zw. Wysoka Komisja (Heute Commission).

Oświadczenie Lloyd George zakończył zapytaniem czy dr. Simons chce zaraz odpowiedzieć, czy też później

niemieckiego niema powodu do użycia środków przymusowych, którymi grożą Sprzymierzeni. Jednakże już teraz chce zauważyć, że jeśli niemieckie kontrpropozycje nie będą uwzględnione, to Niemcy są raczej przygotowane na zażądanie przymusowe, które wejdą w życie.

Ku zarządzeniom przymusowym.

Tem oświadczeniem dra Simonsa zapadła decyzja. Jeśli środki przymusowe wejdą w życie wówczas cała Nandrenja po prawej i lewej stronie Renu będzie ujęta w granicę celne. Jakże stosunki pociągnie za sobą tego rodzaju granica celna i związana z tem o

kupacja miast, oraz portu reńskiego Ruhrort dla życia gospodarczego Niemiec a przede wszystkim dla zaopatrzenia w węgiel poludniowych Niemiec i dla transportu dla Niemiec jest jasne.

Pod tem wrażeniem zamknięto posiedzenie.

Skonfiskowane 17 kilo złota i srebra.

WARSZAWA. (wl.)

Podczas rewizji odbytej w mieszkaniu Galkbarga ul. Przechodnia Nr. 1 zostali zatrzymanci 3 mężczyźni: Szlama Luel, Józef Rapaport i Chaim Lewi. Zajęci przeliczaniem i zaszewaniem w ubraaniu srebrnych monet.

Mężczyzn tych poddano ścisłej rewizji osobistej, która ujawniła przy zatrzymanych duże sumy srebrnych monet doskonałe ukrytych na ciele pod ubraniem.

Są to szmuglerzy bilem i waluty papierowej zagranicę. Skonfiskowane u zatrzymanych monety złote i srebrne wagi około 17 kilo zostały przekazane P.K.K.P.

Szmuglerów osadzono w więzieniu sprawę zaś przekazano prokuratorowi.

Zniesienie militaryzacji.

WARSZAWA. (wl.) Militaryzacja kolei zostaje zniesiona.

Odezwa Witosa.

WARSZAWA. (P.A.T.) Prezydent minisrów Witos wydał odezwę do obywateli z okazji fiaska strajkowego. W odezwie tej podkreśla premier patriotyzm polskiego pracownika i kończy tak: „W chwili, kiedy niebezpieczeństwo strajku minęło, rząd zwraca się do całego społeczeństwa, a przedewszystkiem do robotników polskich i do lekarzy polskich, że słowami głębokiego uznania i najgorętszej podziękności”.

Maglase w Londynie.

PARYZ. „Journal” pędzony z Brukseli: Szef belgijskiego sztabu generalnego, generał Maglase, zawieszony został do Londynu, dokąd udał się z niezwykłym pośpiechem.

Zmiany w projekcie konstytucji.

WARSZAWA. (wl.) Na konstytucyjnej uchwalono dotychczas 102 artykuły. Z poprawek wniesionych należy podkreślić ustalenie w artykule 9 kwalifikowanej większości jednoscis dwudziestych oddanych głosów zamiast 3 piąte w celu przeprowadzenia przez Sejm ustawy odrzuconej przez senat. Nadto Komisja uchwała skreślić w artykule 43 warunek, ażeby prezydentem Rzeczypospolitej polskiej miał być wybrany Polak, katolik. Komisja konstytucyjna będzie obradowała jeszcze jutro i zakończy swe obrady. Jest prawdopodobne, że jeszcze w pierwszej połowie bm. konstytucja przyjdzie pod trzecie głosowanie na plenum Sejmu.

DOK. MEDYO.

WŁ. BITNY-SZLACHTA

B. ordynat kliniki chorób skórnych, wenerycznych i moczopłucowych. Analiz. młk. roszkop od 11—1 po poł., wiecz. od 6—8 panie od 5—8.

Ul. Małachowskiego Nr. 16.

Antoni Łapiński

długoletni praktyk w dziedzinie prawnosądowej

Obrona w Sądach, Porady — Prośby.

Przyjmuje codziennie, prócz niedziel i świąt, od godziny 9—5 do 6 wiecz. przy ul. Warszawskiej Nr. 2

charakter,